

*Секція: Економіка та управління національним господарством,
конкурентоспроможність національних моделей економічних систем.*

*Дорофєєв О. В., к.е.н., доцент,
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава, Україна*

УРАХУВАННЯ ПРИНЦИПУ ГАРМОНІЙНОСТІ ПРИ РОЗПОДІЛІ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПО РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

Принцип гармонійності розглядається як головне правило побудови (трансформації) складних систем, згідно якого у співвідношенні частин цілого зберігається гармонійна пропорція [1; 2; 3]. Зміст гармонійної пропорції як кількісної міри гармонійності будь-яких систем полягає в такому: ціле можна подати у вигляді суми двох нерівних частин (0,618 і 0,382), співвідношення між якими вважається гармонійним. В основі концепції гармонійного управління лежить процедура порівняння певних реальних параметрів із такими ж параметрами, що враховують пропорції золотого перерізу.

Нами було адаптовано та доопрацьовано методику, запропоновану Л. Н. Сергєєвою [4], для аналізу розподілу заробітної плати найманих працівників по регіонах України (без даних по м. Київ і м. Севастополь) з урахуванням принципу гармонійності (табл. 1).

Таблиця 1

**Розподіл заробітної плати по регіонах України з урахуванням
принципу гармонійності, 2002-2016 рр.**

(в розрахунку на одного штатного працівника, грн)

Роки	$ЗП_{\min}$	$ЗП_{\max}$	$ЗП_{\text{ср}}$	$ЗП_{\min}^{\text{теор}}$	$ЗП_{\max}^{\text{теор}}$	$\frac{ЗП_{\min}}{ЗП_{\max}}$
------	-------------	-------------	------------------	---------------------------	---------------------------	-------------------------------

Лютий 2002	199,86	401,02	328,70	236,66	384,58	0,498
Лютий 2003	255,59	476,91	391,20	281,66	457,70	0,536
Лютий 2004	337,31	612,56	510,06	367,24	596,77	0,551
Лютий 2005	447,72	801,01	666,76	480,07	780,11	0,559
Лютий 2006	622,31	1054,8	904,62	651,33	1058,41	0,590
Лютий 2007	788	1330	1142	822,24	1336,14	0,592
Лютий 2008	1161	1873	1633	1175,76	1910,61	0,620
Лютий 2009	1267	1940	1723	1240,56	2015,91	0,653
Лютий 2010	1432	2224	1955	1407,60	2287,35	0,644
Лютий 2011	1671	2726	2338	1683,36	2735,46	0,613
Лютий 2012	1996	3254	2799	2015,28	3274,83	0,613
Лютий 2013	2125	3450	3044	2191,68	3561,48	0,616
Лютий 2014	2266	3707	3209	2310,48	3754,53	0,611
Лютий 2015	2547	4322	3633	2615,76	4250,61	0,589
Лютий 2016	3211	5265	4585	3301,20	5364,45	0,610

Джерело: розраховано автором на основі даних Державної служби статистики України

Результати проведених розрахунків дозволи зробити наступні висновки:

1. Розподіл заробітної плати по регіонах України наближується до параметрів, які враховують пропорції золотого перерізу, що в свою чергу вказує на соціально-спрямовану орієнтацію політики Уряду й гармонізацію розподілу заробітної плати з точки зору стійкості системи;

2. Постійне підвищення середнього рівня заробітної плати дозволяє підтримувати певний рівень лояльності населення до соціальних програм Уряду;

3. Урахування параметрів принципу гармонійності при розподілі заробітної плати дозволяє стабілізувати трудову міграцію в середині країни.

Література:

1. Иванус А. И. Гармоничное управление инновационной экономикой в условиях неопределенности / А. И. Иванус. – М.: Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2012. – 208 с.
2. Прангишвили И. В. Системная закономерность золотого сечения, системная устойчивость и гармония / И. В. Прангишвили, А. И. Иванус // Проблемы управления. – 2004. – № 2. – С. 2-8.
3. Сороко Э. М. Структурная гармония систем / Э. М. Сороко; под ред. Е. М. Бабосова. – Минск: Наука и техника, 1984. – 268 с.
4. Сергеева Л. Н. Моделирование ценовой структуры неоднородных рынков / Л. Н. Сергеева, Е. Н. Манжура // БІЗНЕС ІНФОРМ. – 2011. – №4. – С. 168-173.